Luxembourg, 5. mars 2025

PRESSEMELDING 03/2025

Dom i sak E-13/24 *Friends of the Earth Norway and others* v *The Norwegian Government*

TVINGENDE ALLMENNEHENSYN I VANNDIREKTIVET

I en dom avsagt i dag besvarte domstolen spørsmål forelagt av *Borgarting lagmannsrett* angående begrepet «tvingende allmenne hensyn» i vanndirektivets artikkel 4 nr. 7 bokstav c («direktivet»).[1] I saken for Borgarting lagmannsrett bestrider Norges Naturvernforbund og Natur og ungdom gyldigheten av tillatelser til et gruveprosjekt gitt av den norske regjeringen, som innebærer deponering av gruveavfall i Førdefjorden. Naturvernforbundet og Natur og ungdom hevder at prosjektet ikke oppfyller kravene i direktivet. Den norske regjeringen hevder at prosjektet kan rettferdiggjøres under unntaket om «tvingende allmenne hensyn», og viser til økonomiske fordeler, sysselsettingseffekter og behovet for å sikre tilgang til kritiske råvarer.

Borgarting lagmannsrett spurte om begrepet tvingende allmenne hensyn etter artikkel 4 nr. 7 bokstav c skal forstås som en kvalifisering av de allmenne hensynene som kan rettferdiggjøre unntak fra miljømålene fastsatt i direktivet, og/eller om begrepet gir uttrykk for et krav om at allmenne hensyn må veies opp mot miljømålene i direktivet.

Domstolen slo fast at artikkel 4 nr. 7 bokstav c skal forstås slik at det i hvert tilfelle kreves en avveining av interessene som står på spill for å fastslå om det foreligger et tvingende allment hensyn. Det tvingende allmenne hensynet må veie tyngre enn målet om å forhindre forringelse av tilstanden til overflatevannforekomster. Hvilke faktorer som vil være relevante for å avgjøre om det foreligger et tvingende allment hensyn, må vurderes fra sak til sak.

Domstolen fant at rent økonomiske hensyn, som å fremme nasjonaløkonomien, ikke kan tjene som begrunnelse etter artikkel 4 nr. 7. Videre fant domstolen at inntekter fra overskudd, lønn eller skatteinntekter ikke utgjør et tvingende allment hensyn, og heller ikke det faktum at et privat foretak skaper sysselsetting. Hensynet til fraflytting eller sosial nød i enkelte områder kan derimot potensielt tjene som begrunnelse. Når det gjaldt kritiske råvarer, kom EFTA-domstolen til at forsyningssikkerhet innenfor EØS under visse omstendigheter kan utgjøre et tvingende allment hensyn.

Den rådgivende uttalelsen er et ledd i den pågående rettssaken for den nasjonale domstolen. *Borgarting lagmannsrett* vil nå gjenoppta behandlingen og avgjøre saken i lys av EFTA-domstolens tolkning av direktivet.

Avgjørelsen er tilgjengelig i fulltekst på EFTA-domstolens nettside, se eftacourt.int/cases/e-1324/

Denne pressemeldingen er et uoffisielt dokument og er ikke bindende for EFTA-domstolen.

[1] Europaparlamentets- og rådsdirektiv 2000/60/EF av 23. oktober 2000 om fastsettelse av rammer for fellesskapstiltak for vannpolitikk.